

השיר שהלויים היו אומרים בבית המקדש (6)
הרב ד"ר אהרן אדלר

1. תהלים פרק צג פסוק א - ה

(א) ה' מִלֵּךְ גֵּאוּת לְבַשׁ לְבַשׁ ה' עֵז הַתְּאֵזֵר אֶף־תִּכְוֶן תִּבְלַל בְּלִתְמוּט: (ב) נִכּוֹן כִּסְאֶךָ מֵאֵז מְעוֹלָם אֲתָה: (ג) נִשְׂאוּ נְהָרוֹת ה' נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכִיָּם: (ד) מְקִלוֹתַי מִיַּם רַבִּים אֲדִירִים מִשְׁבְּרִיִּים אֲדִיר בְּמָרוֹם ה': (ה) עֲדִתִּיךָ נֶאֱמָנוּ מֵאֵד לְבִיתֶךָ נֶאֱוָה־קֹדֶשׁ ה' לְאַרְךָ יָמִים:

2. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לא עמוד א

תניא, רבי יהודה אומר משום רבי עקיבא: בראשון מה היו אומרים ... בשני מה היו אומרים... בשלישי היו אומרים... ברביעי היו אומרים... בחמישי היו אומרים.. בששי היו אומרים ה' מלך גאות לבש - על שם שגמר מלאכתו, ומלך עליהן.

3. פירוש המשנה לרמב"ם מסכת תמיד פרק ו משנה ז

כבר נתנו טעמים בגמר ראש השנה מדוע בחרו מזמורים אלו לימים הללו... בששי שבו נשלמו מעשה בראשית ונברא גם האדם המבין רוממות ה' לפיכך אומרים ה' מלך וכו'.

4. תהלים פרק קמח פסוק ה - ו

יִהְיֶה לְךָ אֱתֵשׁ ה' כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לְעֵד לְעוֹלָם חֻק־נִתְּנוּ וְלֹא יִעָבֹר:

5. תהלים פרק צ פסוק ב - ג

בְּטָרַם הָרִים יִלְדוּ וַתַּחֲוִל אֶרֶץ וַתִּבֵּל וּמְעוֹלָם עַד־עוֹלָם אֲתָה אֶל־ל: תִּשָּׁב אָנוּשׁ עַד־דָּכָא וַתֵּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי־אָדָם:

6. ילקוט שמעוני תורה פרשת בראשית רמז טז

אמר רבי שמעון בן לקיש מאי דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי [א, ל"א] מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית אם ישראל מקיימין את התורה אתם מתקיימים ואם לאו אחזיר אתכם לתהו ובהו היינו דכתיב משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה אם יראה למה שקטה ואם שקטה למה יראה אלא מתחלה יראה ולבסוף שקטה:

7. מפיוט, אלה אזכרה (מחזור למוסף יום הכיפורים)

שְׂרָפִי מַעֲלָה צַעֲקוּ בְּמִרְה
זו תוֹרָה וְזו שְׂכָרָה עֵטָה כְּשִׁלְמָה אוֹרָה
אוֹיֵב מְנַאֵץ שְׂמֵךְ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא
וּמְחַרֵף וּמְגַדֵף עַל דְּבַרֵי תוֹרָה

עֲנֵתָה בַת קוֹל מְשֻׁמִּים
אִם אֲשַׁמַּע קוֹל אַחַר אֶהְפֹּךְ אֶת הָעוֹלָם לְמִים
לְתַהוּ וְלַבְהוּ אֲשִׁית הַדְּמִים
גְּזָרָה הִיא מִלְפָּנַי קִבְלוּהָ מִשְׁעֵשְׁעֵי דַת יוֹמִים

8. איכה פרק ה פסוק יח - ט

עַל־הַר־צִיּוֹן שְׁשִׁמָּם שׁוֹעֲלִים הִלְכּוּ־בוּ: אֲתָה ה' לְעוֹלָם תִּשָּׁב כִּסְאֶךָ לְדָר וְדוֹר:

9. רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ו הלכה טז

ולמה אני אומר במקדש וירושלים קדושה ראשונה קדשה לעתיד לבוא, ובקדושת שאר א"י לענין שביעית ומעשרות וכיוצא בהן לא קדשה לעתיד לבוא, לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה, והרי הוא אומר והשמותי את מקדשיכם ואמרו חכמים אף על פי ששוממין בקדושתן הן עומדים אבל חיוב הארץ בשביעית ובמעשרות אינו אלא מפני שהוא כבוש רבים וכיון שנלקחה הארץ מידיהם בטל הכבוש ונפטרה מן התורה ממעשרות ומשביעית שהרי אינה מן ארץ ישראל, וכיון שעלה עזרא וקדשה לא קדשה בכיבוש אלא בחזקה שהחזיקו בה ולפיכך כל מקום שהחזיקו בה עולי בבל ונתקדש בקדושת עזרא השנייה הוא מקודש היום ואף על פי שנלקח הארץ ממנו וחייב בשביעית ובמעשרות על הדרך שביארנו בהלכות תרומה.

10. מפיוט לכה דודי (ר' שלמה הלוי אלקבץ)

לְכֵה דוֹדִי לְקִרְאֵת כָּלֵה פָּנֵי שַׁבַּת נְקַבְּלָה

שְׁמוֹר וְזָכוֹר בְּדַבּוֹר אֶחָד הַשְּׁמִיעֵנוּ אֶל-הַמִּיחָד
ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת וּלְתִהְיֶה

לְקִרְאֵת שַׁבַּת לְכוּ וְנִלְכֵה כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה
מֵרֵאשׁ מְקַדֵּם נְסוּכָה סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תִּחְלָה

מְקַדֵּשׁ מְלֶךְ עִיר מְלוּכָה קוֹמֵי צְאֵי מִתּוֹךְ הַהֶפְכָּה
רַב לָךְ שַׁבַּת בְּעַמְּק הַבְּכָא וְהוּא יְחַמַּל עָלֶיךָ חֲמָלָה

